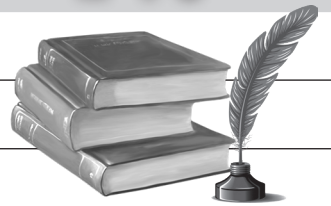

Літературно-мистецька сторінка

ЩО ДЕННИКА ВІЙНИ

Павло СТАРУХ

Війною літер правда підповзла...
І кожен звук – ще кулею згодиться!
Ти бачиш, враже: мова – як гроза,
Як та крихка і свіжа ПАЛЯНИЦЯ!

БУРЖУЙКА

Нам не замало все-таки тепла.
І хай яка скажена комуналка, –
За нас хтось платить шрами чола
Та кіптить рани димом від цигарки.
В нас все в порядку. Холодно? Та ні...
Не дай вам Боже справді затремтіти.
Коли кричать: «двохсотий!» В метушні,
І автомат здається перегрітим.
Сьогодні змерз. Я вийшов покурити.
Мене на холод виштовхає дим,
А хтось в снігах кричить несамовито!
А хтось в снігах – навіки молодим...
О, як різняться інколи тарифи:
Життя і смерть говорять про межу.
Аби там наші зігрівались тихо,
Бо я ж в теплі і в затишку сиджу.
Аби вже не згодилася буржуйка,
Щасливі іскри падали з очей,
Летіли в небо кольорові кульки
І наші повернулись до сімей.

Кожен має свій фронт... Кожен має
щось зробити у цій боротьбі.
Ми народ! Аж ніяк ми не згря,
що блукає в презирстві й ганьбі.
Кожен має невидиму зброю –
протитанкові мужні серця.
Україно! Ти знаєш, з тобою
твої діти підуть до кінця.
Кожен має свої барикади.
В когось ноти подібні броні.
Інший сітку плете, а позаду –
Відкидають печаль в метушні.
Кожен має укріплення, місце.
Дехто хліб випікає для тих,
хто не може без обстрілів їсти,
бо не здатний підвести своїх.
Кожен має чинити свій опір:
на малюнках, словами, в листі.
Ще наш ворог таки не второпав,
що в тилу неабиякий стрій!
Кожен має свій фронт і повинен
хоча б мирним, та бути бійцем.
На війні – кожен з нас, бо причина –
ми єдині! Ми з Богом! З Творцем!

Увімкніть Україну в серцях.
Увімкніть її в душах, по світу...
Нехай кров'ю окроплений шлях
Змусить велич її зрозуміти.
Віднайдіть Україну в собі.
В тих думках, що напилися болю.
Прославляйте в граніті й гербі
Закарбовану предками волю!
Не забудьте про неї ніде,
Хай ця слава кордони порушить.
Україна – це край, де в людей –
Від народження вишиті душі.

Ми ніколи не станемо здобиччю.
В нас не буде клейма рабів.
Журавлям ці орли не родичі –
Вони бранці своїх степів.
Наші плечі здадуться крилами.
Не опустимо ми цих крил.
Ми ніколи не будем безсилами,
Ми від неба черпаєм сил.
...Навіть в ранах земля засіється
І поляжуть орли на землі.
Якщо раптом хижак насмілиться –
Нас мільйони – журавлі, журавлі, журавлі...

КОНТРАСТИ

Ти прокинешся завтра о сьомій.
Вип'єш каву солодку та чорну –
Десь на Сході герой невідомий
Фото рідних до себе пригорне.

Увімкнеш ти, як звично, новини
І в піжамі буденно пройдеши –
На війні така сама людина
Бачить ранки з відбитком пожеж.
В тебе день запланований ніби.
Ну, лютує начальник... Нехай!
Ім, в окопі, забракло хліба,
А ти премію далі чекай.
От халепа! Від куртки рукав,
Виявляється, справді, дірявий.
Вчора снайпер по наших стріляв.
Там свистіло і зліва, і справа.
Бачиш, друже, які контрасти?
Знаєш, друже, ціну тих змін?
Хтось із наших прямує в наступ,
Ти прокинешся завтра. А він?..

бути кимось – лишень для кого?
бути кращим хіба для всіх?
бути сином, що йде в дорогу?
бути часткою тих доріг?
бути крихтою на порозі?
бути гілкою на межі?
бути хусткою, що на сльози?
бути гвинтиком в гаражі?
бути величчю, а навіщо?
бути далі всього лиш із...?
бути прірвою серед тріщин?
бути спокоєм серед гільз?
бути правдою – чи повірять?
бути кривдою – чи простять?
бути людським серед звірів?
бути іскрою від багать?
бути кимось – та тільки з користю,
бути компасом, що в руках.
бути чистим – з отою совістю,
бути чесним в своїх думках.

Кайданам тішаться знеславлені раби.
Батіг їм рідний все-таки на дотик.
Там навіть слово носить ланцюги,
Для них це рабство – певно, як наркотик...

Людських надій цілісненькі підвали,
До сховищ ніч стривожена повзе.
Там час – не час, його пошматували,
А зовні звір, що носить мітку «Z».
У цих підвалах, як ніколи, людно.
Там вже не свариться насуплений сусід.
От тільки, правда, там холодні будні –
В очих бетонних сховищах від бід.
Там справді страшно, голодно та сирі.
Туди бояться зазирати сни.
Яка ж розкішна геть тісна квартира,
Що заливалась сміхом до весни!
Там знають діти лиш одну абетку –
Оту жорстоку дійсність в укритті.
Уже, здається, день ковтав таблетки,
Бо ще не бачив гіршого в житті...
Там тільки присмак тих спокійних ранків.
Там тільки спогад – теплий та м'який,
Бо хтось без когось буде до останку,
Бо хтось тепер – навіки молодий...

Юлія БОНДЮЧНА

УКРАЇНІ

В час, коли всі тіні тихо сплять,
Ще покажеш світові й кумиру,
Що країна ти – добра і миру,
А вони – терору і проклять.
Візьме знов на кпини ворогів
Навіть місяць срібний, круторогий,
Діти всі повернуться з дороги,
З обріїв і далей, всіх шляхів.
Й Бог тоді вершитиме суди,
Правда-мста відродиться із тіли.
Я тебе прошу, молю уклінно:
Перейди це пекло, перейди.

Плаче дощ чи, може, вічна тиша
Голосом старого журавля,
Що давно, скільки мене, не дише.
Плаче розпеленута земля.
Хочуть трави вирости до неба,
Ніжною душею – до тепла.
Люди хочуть сонця – це потреба.
Сонце щастя хоче й два крила.

Дякую, Вседержителю.
Дякую за покров.
Тяжко хоч східному жителю,
Летиться невинна кров.
Але у Тебе вірують.
Вірую: сохрани
І заступи від звіра чуть,
Світ щоб не знав більш війни.

Тяжко жити натверезо.
Що не крок – то шах, то мат.
Кожен день – немов по лезу.
Не допоможе автомат.
Вміти зупиняти повинь,
Вміти зупиняти гнів
Треба всім, хто певен, повен
Сподівань, як на синів.

Світлу безмарну вись
Випросимо, так, вимолім
Наперекір всім символам.
Чуєш, то озовись.
Словом, гарматою чи
Серцем, котре із вирію
(В ньому окопи вирию).
Плаче душа, не мовчи.

Божечку Всемогутній,
Ти – наша втіха, рентген.
Зроби, щоб сміялись на кутні
Ті, в кого орківський ген.
Все їхнє зло – шарудіння
У Твоїх сильних руках.
Дай нам терпцю й провидіння.
Хай буде ворогу крах.

Якщо знов буде тиша тиш
Поглинати мою Україну,
Боже рідний, чи ти простиш
Цю байдужість нечураїну?
І якщо ще кремлівське зло
Потривожить твою десницю,
Наче птах, під своє крило
Нас візьми й засвіти громницю.
Од лукавого одведи,
Просвіти, захисти, помилуй.
Хай не знають ніколи біди
Юнаки, що кохають милу.
Хай не бачать ніколи біди
Ні Дніпро, ні старечі кручі.
Боже праведний, відведи
Від гріха, бо реве Ревучий.

Тут моя пуповина,
Ветхий біль ветхих літ.
Цій землі дуже винна.
Червоніє тут глід.
Осипається хвоя
Зі столітніх смerek.
Ця земля знала воя,
Що ішов поперек.
Ця земля знає тугу
Й має вічну жагу,
І її (знак як другу)
Не зігнути в дугу.

Не питай, чом вистудила душу,
Але промінь теплий на щоці.
Бо живу. Живу тому, що мушу.
«Треба», – кажуть Божі посланці.
Не питай, чому не онімліла.
Он дерева віти розп'яли.
В небі – сонця усмішка несміла
До людей, до степу, ковили.

А дні – як затяті бандити.
І слово – не потайне.
Стараюсь не осудити.
І ви не судіть мене.
Чекайте, всесвітні екрани:
Гряде вже доба добра.
Пора бинтувати рани
Стеблини й людини. Пора.

Ця весна навчила нас молитися,
Вірити у Бога і святих.
Хоч вона і кровію промита вся,
Серце в неї - з ніжних, золотих.
Ця весна навчила сподіватися
На Любов, на світло, на добро,
Що прозріє вже нарешті «вата» вся
Й чисту правду розповідь перо.
Ця весна навчила виживати люд
В бомбосховищах та укриттях,
Щоб полуда спала із усіх полуд:
Декому, мов кістка, нашій стяг.

Я тебе не зможу розлюбити.
З-поміж сотні далечей, доріг
Ти – моє натхнення і обитель,
Перший крок, найперший оберіг.
Ти – надія незглибима, тайна,
Таємниця всіх століть, епох.
Україно, пісне надзвичайна!
Ти – навіки, бо з тобою Бог.

Закордони не замінять дому,
Отчу хату, Батьківщину, край.
Істину цю, давню і відому,
Бережи і серденька не край.
Вийдуть в поле вранішні тумани,
Вкутають берези без вини.
Не сумуй, що скрута, мо', нагряне,
Краще ім'я Боже спом'яни.
Викохають мрії нам грядуще.
Молитовно втішиться душа.
Я тебе люблю щоразу дужче,
Калинову, навіть без гроша.